श्री शिव सहस्रनाम स्तोत्रं

ऋषय ऊचुः |
सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञ सर्वलोकोपकारक |
वयं चातिथयः प्राप्ता आतिथेयोऽसि सुव्रत || 1 ||

ज्ञानदानेन संसारसागरात्तारयस्व नः |
कलौ कलुषचित्ता ये नराः पापरताः सदा || 2 ||

केन स्तोत्रेण मुच्यंते सर्वपातकबंधनात् |
इष्टसिद्धिकरं पुण्यं दुःखदारिद्र्यनाशनं || 3 ||

सर्वरोगहरं स्तोत्रं सूत नो वक्तुमर्हसि |
श्रीसूत उवाच |
शृणुध्वं ऋषयः सर्वे नैमिशारण्यवासिनः || 4 ||

तत्त्वज्ञानतपोनिष्ठाः सर्वशास्त्रविशारदाः |
स्वयंभुवा पुरा प्रोक्तं नारदाय महात्मने || 5 ||

तदहं संप्रवक्ष्यामि श्रोतुं कौतूहलं यदि |
ऋषय ऊचुः |
किमाह भगवान्ब्रह्मा नारदाय महात्मने || 6 ||

सूतपुत्र महाभाग वक्तुमर्हसि सांप्रतं |
श्रीसूत उवाच |
दिव्यसिंहासनासीनं सर्वदेवैरभिष्टुतं || 7 ||

साष्टांगं प्रणिपत्यैनं ब्रह्माणं भुवनेश्वरं |
नारदः परिपप्रच्छ कृतांजलिरुपस्थितः || 8 ||

नारद उवाच |
लोकनाथ सुरश्रेष्ठ सर्वज्ञ करुणाकर |
षण्मुखस्य परं स्तोत्रं पावनं पापनाशनं || 9 ||

हे धातः पुत्रवात्सल्यात्तद्वद प्रणताय मे |
उपदिश्य तु मामेवं रक्ष रक्ष कृपानिधे || 10 ||

ब्रह्मोवाच |
शृणु वक्ष्यामि देवर्षे स्तवराजमिदं परं |
मातृकामालिकायुक्तं ज्ञानमोक्षसुखप्रदं || 11 ||

सहस्राणि च नामानि षण्मुखस्य महात्मनः |
यानि नामानि दिव्यानि दुःखरोगहराणि च || 12 ||

तानि नामानि वक्ष्यामि कृपया त्वयि नारद |
जपमात्रेण सिद्ध्यंति मनसा चिंतितान्यपि || 13 ||

इहामुत्र परं भोगं लभते नात्र संशयः |
इदं स्तोत्रं परं पुण्यं कोटियज्ञफलप्रदं |
संदेहो नात्र कर्तव्यः शृणु मे निश्चितं वचः || 14 ||

ॐ अस्य श्रीसुब्रह्मण्यसहस्रनामस्तोत्र महामंत्रस्य ब्रह्मा ऋषिः अनुष्टुप्छंदः सुब्रह्मण्यो देवता शरजन्माक्षय इति बीजं शक्तिधरोऽक्षय कार्तिकेय इति शक्तिः क्रौंचधर इति कीलकं शिखिवाहन इति कवचं षण्मुखाय इति ध्यानं श्रीसुब्रह्मण्य प्रसादसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः |

करन्यासः –
ॐ शं ओंकारस्वरूपाय ओजोधराय ओजस्विने सुहृदयाय हृष्टचित्तात्मने भास्वररूपाय अंगुष्ठाभ्यां नमः |
ॐ रं षट्कोणमध्यनिलयाय षट्किरीटधराय श्रीमते षडाधाराय तर्जनीभ्यां नमः |
ॐ वं षण्मुखाय शरजन्मने शुभलक्षणाय शिखिवाहनाय मध्यमाभ्यां नमः |
ॐ णं कृशानुसंभवाय कवचिने कुक्कुटध्वजाय अनामिकाभ्यां नमः |
ॐ भं कंदर्पकोटिदीप्यमानाय द्विषड्बाहवे द्वादशाक्षाय कनिष्ठिकाभ्यां नमः |
ॐ वं खेटधराय खड्गिने शक्तिहस्ताय करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः |

हृदयादिन्यासः –
ॐ शं ओंकारस्वरूपाय ओजोधराय ओजस्विने सुहृदयाय हृष्टचित्तात्मने भास्वररूपाय हृदयाय नमः |
ॐ रं षट्कोणमध्यनिलयाय षट्किरीटधराय श्रीमते षडाधाराय शिरसे स्वाहा |
ॐ वं षण्मुखाय शरजन्मने शुभलक्षणाय शिखिवाहनाय शिखायै वषट् |
ॐ णं कृशानुसंभवाय कवचिने कुक्कुटध्वजाय कवचाय हुं |

ॐ भं कंदर्पकोटिदीप्यमानाय द्विषड्बाहवे द्वादशाक्षाय नेत्रत्रयाय वौषट् |
ॐ वं खेटधराय खड्गिने शक्तिहस्ताय अस्त्राय फट् |
भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्बंधः |

ध्यानं |
ध्यायेत्षण्मुखमिंदुकोटिसदृशं रत्नप्रभाशोभितं
बालार्कद्युतिषट्किरीटविलसत्केयूरहारान्वितं |
कर्णालंबितकुंडलप्रविलसद्गंडस्थलाशोभितं
कांचीकंकणकिंकिणीरवयुतं शृंगारसारोदयं || 1 ||

ध्यायेदीप्सितसिद्धिदं शिवसुतं श्रीद्वादशाक्षं गुहं
खेटं कुक्कुटमंकुशं च वरदं पाशं धनुश्चक्रकं |
वज्रं शक्तिमसिं च शूलमभयं दोर्भिर्धृतं षण्मुखं
देवं चित्रमयूरवाहनगतं चित्रांबरालंकृतं || 2 ||

स्तोत्रं |
अचिंत्यशक्तिरनघस्त्वक्षोभ्यस्त्वपराजितः |
अनाथवत्सलोऽमोघस्त्वशोकोऽप्यजरोऽभयः || 1 ||

अत्युदारो ह्यघहरस्त्वग्रगण्योऽद्रिजासुतः |
अनंतमहिमाऽपारोऽनंतसौख्यप्रदोऽव्ययः || 2 ||

अनंतमोक्षदोऽनादिरप्रमेयोऽक्षरोऽच्युतः |
अकल्मषोऽभिरामोऽग्रधुर्यश्चामितविक्रमः || 3 ||

[* अतुलश्चामृतोऽघोरो ह्यनंतोऽनंतविक्रमः *]
अनाथनाथो ह्यमलो ह्यप्रमत्तोऽमरप्रभुः |
अरिंदमोऽखिलाधारस्त्वणिमादिगुणोऽग्रणीः || 4 ||

अचंचलोऽमरस्तुत्यो ह्यकलंकोऽमिताशनः |
अग्निभूरनवद्यांगो ह्यद्भुतोऽभीष्टदायकः || 5 ||

अतींद्रियोऽप्रमेयात्मा ह्यदृश्योऽव्यक्तलक्षणः |
आपद्विनाशकस्त्वार्य आढ्य आगमसंस्तुतः || 6 ||

आर्तसंरक्षणस्त्वाद्य आनंदस्त्वार्यसेवितः |
आश्रितेष्टार्थवरद आनंद्यार्तफलप्रदः || 7 ||

आश्चर्यरूप आनंद आपन्नार्तिविनाशनः |
इभवक्त्रानुजस्त्विष्ट इभासुरहरात्मजः || 8 ||

इतिहासश्रुतिस्तुत्य इंद्रभोगफलप्रदः |
इष्टापूर्तफलप्राप्तिरिष्टेष्टवरदायकः || 9 ||

इहामुत्रेष्टफलद इष्टदस्त्विंद्रवंदितः |
ईडनीयस्त्वीशपुत्र ईप्सितार्थप्रदायकः || 10 ||

ईतिभीतिहरश्चेड्य ईषणात्रयवर्जितः |
उदारकीर्तिरुद्योगी चोत्कृष्टोरुपराक्रमः || 11 ||

उत्कृष्टशक्तिरुत्साह उदारश्चोत्सवप्रियः |
उज्जृंभ उद्भवश्चोग्र उदग्रश्चोग्रलोचनः || 12 ||

उन्मत्त उग्रशमन उद्वेगघ्नोरगेश्वरः |
उरुप्रभावश्चोदीर्ण उमापुत्र उदारधीः || 13 ||

ऊर्ध्वरेतःसुतस्तूर्ध्वगतिदस्तूर्जपालकः |
ऊर्जितस्तूर्ध्वगस्तूर्ध्व ऊर्ध्वलोकैकनायकः || 14 ||

ऊर्जावानूर्जितोदार ऊर्जितोर्जितशासनः |
ऋषिदेवगणस्तुत्य ऋणत्रयविमोचनः || 15 ||

ऋजुरूपो ह्यृजुकर ऋजुमार्गप्रदर्शनः |
ऋतंभरो ह्यृजुप्रीत ऋषभस्त्वृद्धिदस्त्वृतः || 16 ||

लुलितोद्धारको लूतभवपाशप्रभंजनः |
एणांकधरसत्पुत्र एक एनोविनाशनः || 17 ||

ऐश्वर्यदश्चैंद्रभोगी चैतिह्यश्चैंद्रवंदितः |
ओजस्वी चौषधिस्थानमोजोदश्चौदनप्रदः || 18 ||

औदार्यशील औमेय औग्र औन्नत्यदायकः |
औदार्य औषधकर औषधं चौषधाकरः || 19 ||

अंशुमानंशुमालीड्य अंबिकातनयोऽन्नदः |
अंधकारिसुतोऽंधत्वहारी चांबुजलोचनः || 20 ||

अस्तमायोऽमराधीशो ह्यस्पष्टोऽस्तोकपुण्यदः |
अस्तामित्रोऽस्तरूपश्चास्खलत्सुगतिदायकः || 21 ||

कार्तिकेयः कामरूपः कुमारः क्रौंचदारणः |
कामदः कारणं काम्यः कमनीयः कृपाकरः || 22 ||

कांचनाभः कांतियुक्तः कामी कामप्रदः कविः |
कीर्तिकृत्कुक्कुटधरः कूटस्थः कुवलेक्षणः || 23 ||

कुंकुमांगः क्लमहरः कुशलः कुक्कुटध्वजः |
कुशानुसंभवः क्रूरः क्रूरघ्नः कलितापहृत् || 24 ||

कामरूपः कल्पतरुः कांतः कामितदायकः |
कल्याणकृत्क्लेशनाशः कृपाळुः करुणाकरः || 25 ||

कलुषघ्नः क्रियाशक्तिः कठोरः कवची कृती |
कोमलांगः कुशप्रीतः कुत्सितघ्नः कलाधरः || 26 ||

ख्यातः खेटधरः खड्गी खट्वांगी खलनिग्रहः |
ख्यातिप्रदः खेचरेशः ख्यातेहः खेचरस्तुतः || 27 ||

खरतापहरः स्वस्थः खेचरः खेचराश्रयः |
खंडेंदुमौलितनयः खेलः खेचरपालकः || 28 ||

खस्थलः खंडितार्कश्च खेचरीजनपूजितः |
गांगेयो गिरिजापुत्रो गणनाथानुजो गुहः || 29 ||

गोप्ता गीर्वाणसंसेव्यो गुणातीतो गुहाश्रयः |
गतिप्रदो गुणनिधिः गंभीरो गिरिजात्मजः || 30 ||

गूढरूपो गदहरो गुणाधीशो गुणाग्रणीः |
गोधरो गहनो गुप्तो गर्वघ्नो गुणवर्धनः || 31 ||

गुह्यो गुणज्ञो गीतिज्ञो गतातंको गुणाश्रयः |
गद्यपद्यप्रियो गुण्यो गोस्तुतो गगनेचरः || 32 ||

गणनीयचरित्रश्च गतक्लेशो गुणार्णवः |
घूर्णिताक्षो घृणिनिधिः घनगंभीरघोषणः || 33 ||

घंटानादप्रियो घोषो घोराघौघविनाशनः |
घनानंदो घर्महंता घृणावान् घृष्टिपातकः || 34 ||

घृणी घृणाकरो घोरो घोरदैत्यप्रहारकः |
घटितैश्वर्यसंदोहो घनार्थो घनसंक्रमः || 35 ||

चित्रकृच्चित्रवर्णश्च चंचलश्चपलद्युतिः |
चिन्मयश्चित्स्वरूपश्च चिरानंदश्चिरंतनः || 36 ||

चित्रकेलिश्चित्रतरश्चिंतनीयश्चमत्कृतिः |
चोरघ्नश्चतुरश्चारुश्चामीकरविभूषणः || 37 ||

चंद्रार्ककोटिसदृशश्चंद्रमौलितनूभवः |
छादितांगश्छद्महंता छेदिताखिलपातकः || 38 ||

छेदीकृततमःक्लेशश्छत्रीकृतमहायशाः |
छादिताशेषसंतापश्छुरितामृतसागरः || 39 ||

छन्नत्रैगुण्यरूपश्च छातेहश्छिन्नसंशयः |
छंदोमयश्छंदगामी छिन्नपाशश्छविश्छदः || 40 ||

जगद्धितो जगत्पूज्यो जगज्ज्येष्ठो जगन्मयः |
जनको जाह्नवीसूनुर्जितामित्रो जगद्गुरुः || 41 ||

जयी जितेंद्रियो जैत्रो जरामरणवर्जितः |
ज्योतिर्मयो जगन्नाथो जगज्जीवो जनाश्रयः || 42 ||

जगत्सेव्यो जगत्कर्ता जगत्साक्षी जगत्प्रियः |
जंभारिवंद्यो जयदो जगज्जनमनोहरः || 43 ||

जगदानंदजनको जनजाड्यापहारकः |
जपाकुसुमसंकाशो जनलोचनशोभनः || 44 ||

जनेश्वरो जितक्रोधो जनजन्मनिबर्हणः |
जयदो जंतुतापघ्नो जितदैत्यमहाव्रजः || 45 ||

जितमायो जितक्रोधो जितसंगो जनप्रियः |
झंझानिलमहावेगो झरिताशेषपातकः || 46 ||

झर्झरीकृतदैत्यौघो झल्लरीवाद्यसंप्रियः |
ज्ञानमूर्तिर्ज्ञानगम्यो ज्ञानी ज्ञानमहानिधिः || 47 ||

टंकारनृत्तविभवः टंकवज्रध्वजांकितः |
टंकिताखिललोकश्च टंकितैनस्तमोरविः || 48 ||

डंबरप्रभवो डंभो डंबो डमरुकप्रियः | [डमड्डु]
डमरोत्कटसन्नादो डिंभरूपस्वरूपकः || 49 ||

ढक्कानादप्रीतिकरो ढालितासुरसंकुलः |
ढौकितामरसंदोहो ढुंढिविघ्नेश्वरानुजः || 50 ||

तत्त्वज्ञस्तत्वगस्तीव्रस्तपोरूपस्तपोमयः |
त्रयीमयस्त्रिकालज्ञस्त्रिमूर्तिस्त्रिगुणात्मकः || 51 ||

त्रिदशेशस्तारकारिस्तापघ्नस्तापसप्रियः |
तुष्टिदस्तुष्टिकृत्तीक्ष्णस्तपोरूपस्त्रिकालवित् || 52 ||

स्तोता स्तव्यः स्तवप्रीतः स्तुतिः स्तोत्रं स्तुतिप्रियः |
स्थितः स्थायी स्थापकश्च स्थूलसूक्ष्मप्रदर्शकः || 53 ||

स्थविष्ठः स्थविरः स्थूलः स्थानदः स्थैर्यदः स्थिरः |
दांतो दयापरो दाता दुरितघ्नो दुरासदः || 54 ||

दर्शनीयो दयासारो देवदेवो दयानिधिः |
दुराधर्षो दुर्विगाह्यो दक्षो दर्पणशोभितः || 55 ||

दुर्धरो दानशीलश्च द्वादशाक्षो द्विषड्भुजः |
द्विषट्कर्णो द्विषड्बाहुर्दीनसंतापनाशनः || 56 ||

दंदशूकेश्वरो देवो दिव्यो दिव्याकृतिर्दमः |
दीर्घवृत्तो दीर्घबाहुर्दीर्घदृष्टिर्दिवस्पतिः || 57 ||

दंडो दमयिता दर्पो देवसिंहो दृढव्रतः |
दुर्लभो दुर्गमो दीप्तो दुष्प्रेक्ष्यो दिव्यमंडनः || 58 ||

दुरोदरघ्नो दुःखघ्नो दुरारिघ्नो दिशां पतिः |
दुर्जयो देवसेनेशो दुर्ज्ञेयो दुरतिक्रमः || 59 ||

दंभो दृप्तश्च देवर्षिर्दैवज्ञो दैवचिंतकः |
धुरंधरो धर्मपरो धनदो धृतिवर्धनः || 60 ||

धर्मेशो धर्मशास्त्रज्ञो धन्वी धर्मपरायणः |
धनाध्यक्षो धनपतिर्धृतिमांधूतकिल्बिषः || 61 ||

धर्महेतुर्धर्मशूरो धर्मकृद्धर्मविद्ध्रुवः |
धाता धीमांधर्मचारी धन्यो धुर्यो धृतव्रतः || 62 ||

नित्योत्सवो नित्यतृप्तो निर्लेपो निश्चलात्मकः |
निरवद्यो निराधारो निष्कलंको निरंजनः || 63 ||

निर्ममो निरहंकारो निर्मोहो निरुपद्रवः |
नित्यानंदो निरातंको निष्प्रपंचो निरामयः || 64 ||

निरवद्यो निरीहश्च निर्दर्शो निर्मलात्मकः |
नित्यानंदो निर्जरेशो निःसंगो निगमस्तुतः || 65 ||

निष्कंटको निरालंबो निष्प्रत्यूहो निरुद्भवः |
नित्यो नियतकल्याणो निर्विकल्पो निराश्रयः || 66 ||

नेता निधिर्नैकरूपो निराकारो नदीसुतः |
पुलिंदकन्यारमणः पुरुजित्परमप्रियः || 67 ||

प्रत्यक्षमूर्तिः प्रत्यक्षः परेशः पूर्णपुण्यदः |
पुण्याकरः पुण्यरूपः पुण्यः पुण्यपरायणः || 68 ||

पुण्योदयः परं ज्योतिः पुण्यकृत्पुण्यवर्धनः |
परानंदः परतरः पुण्यकीर्तिः पुरातनः || 69 ||

प्रसन्नरूपः प्राणेशः पन्नगः पापनाशनः |
प्रणतार्तिहरः पूर्णः पार्वतीनंदनः प्रभुः || 70 ||

पूतात्मा पुरुषः प्राणः प्रभवः पुरुषोत्तमः |
प्रसन्नः परमस्पष्टः परः परिबृढः परः || 71 ||

परमात्मा परब्रह्म परार्थः प्रियदर्शनः |
पवित्रः पुष्टिदः पूर्तिः पिंगळः पुष्टिवर्धनः || 72 ||

पापहारी पाशधरः प्रमत्तासुरशिक्षकः |
पावनः पावकः पूज्यः पूर्णानंदः परात्परः || 73 ||

पुष्कलः प्रवरः पूर्वः पितृभक्तः पुरोगमः |
प्राणदः प्राणिजनकः प्रदिष्टः पावकोद्भवः || 74 ||

परब्रह्मस्वरूपश्च परमैश्वर्यकारणं |
परर्धिदः पुष्टिकरः प्रकाशात्मा प्रतापवान् || 75 ||

प्रज्ञापरः प्रकृष्टार्थः पृथुः पृथुपराक्रमः |
फणीश्वरः फणिवरः फणामणिविभूषणः || 76 ||

फलदः फलहस्तश्च फुल्लांबुजविलोचनः |
फडुच्चाटितपापौघः फणिलोकविभूषणः || 77 ||

बाहुलेयो बृहद्भूपो बलिष्ठो बलवान् बली |
ब्रह्मेशविष्णुरूपश्च बुद्धो बुद्धिमतां वरः || 78 ||

बालरूपो ब्रह्मगर्भो ब्रह्मचारी बुधप्रियः |
बहुश्रुतो बहुमतो ब्रह्मण्यो ब्राह्मणप्रियः || 79 ||

बलप्रमथनो ब्रह्मा बहुरूपो बहुप्रदः |
बृहद्भानुतनूद्भूतो बृहत्सेनो बिलेशयः || 80 ||

बहुबाहुर्बलश्रीमान् बहुदैत्यविनाशकः |
बिलद्वारांतरालस्थो बृहच्छक्तिधनुर्धरः || 81 ||

बालार्कद्युतिमान् बालो बृहद्वक्षा बृहद्धनुः |
भव्यो भोगीश्वरो भाव्यो भवनाशो भवप्रियः || 82 ||

भक्तिगम्यो भयहरो भावज्ञो भक्तसुप्रियः |
भुक्तिमुक्तिप्रदो भोगी भगवान् भाग्यवर्धनः || 83 ||

भ्राजिष्णुर्भावनो भर्ता भीमो भीमपराक्रमः |
भूतिदो भूतिकृद्भोक्ता भूतात्मा भुवनेश्वरः || 84 ||

भावको भीकरो भीष्मो भावकेष्टो भवोद्भवः |
भवतापप्रशमनो भोगवान् भूतभावनः || 85 ||

भोज्यप्रदो भ्रांतिनाशो भानुमान् भुवनाश्रयः |
भूरिभोगप्रदो भद्रो भजनीयो भिषग्वरः || 86 ||

महासेनो महोदारो महाशक्तिर्महाद्युतिः |
महाबुद्धिर्महावीर्यो महोत्साहो महाबलः || 87 ||

महाभोगी महामायी मेधावी मेखली महान् |
मुनिस्तुतो महामान्यो महानंदो महायशाः || 88 ||

महोर्जितो माननिधिर्मनोरथफलप्रदः |
महोदयो महापुण्यो महाबलपराक्रमः || 89 ||

मानदो मतिदो माली मुक्तामालाविभूषणः |
मनोहरो महामुख्यो महर्धिर्मूर्तिमान्मुनिः || 90 ||

महोत्तमो महोपायो मोक्षदो मंगळप्रदः |
मुदाकरो मुक्तिदाता महाभोगो महोरगः || 91 ||

यशस्करो योगयोनिर्योगिष्ठो यमिनां वरः |
यशस्वी योगपुरुषो योग्यो योगनिधिर्यमी || 92 ||

यतिसेव्यो योगयुक्तो योगविद्योगसिद्धिदः |
यंत्रो यंत्री च यंत्रज्ञो यंत्रवान्यंत्रवाहकः || 93 ||

यातनारहितो योगी योगीशो योगिनां वरः |
रमणीयो रम्यरूपो रसज्ञो रसभावनः || 94 ||

रंजनो रंजितो रागी रुचिरो रुद्रसंभवः |
रणप्रियो रणोदारो रागद्वेषविनाशनः || 95 ||

रत्नार्ची रुचिरो रम्यो रूपलावण्यविग्रहः |
रत्नांगदधरो रत्नभूषणो रमणीयकः || 96 ||

रुचिकृद्रोचमानश्च रंजितो रोगनाशनः |
राजीवाक्षो राजराजो रक्तमाल्यानुलेपनः || 97 ||

राजद्वेदागमस्तुत्यो रजःसत्त्वगुणान्वितः |
रजनीशकलारम्यो रत्नकुंडलमंडितः || 98 ||

रत्नसन्मौलिशोभाढ्यो रणन्मंजीरभूषणः |
लोकैकनाथो लोकेशो ललितो लोकनायकः || 99 ||

लोकरक्षो लोकशिक्षो लोकलोचनरंजितः |
लोकबंधुर्लोकधाता लोकत्रयमहाहितः || 100 ||

लोकचूडामणिर्लोकवंद्यो लावण्यविग्रहः |
लोकाध्यक्षस्तु लीलावान्लोकोत्तरगुणान्वितः || 101 ||

वरिष्ठो वरदो वैद्यो विशिष्टो विक्रमो विभुः |
विबुधाग्रचरो वश्यो विकल्पपरिवर्जितः || 102 ||

विपाशो विगतातंको विचित्रांगो विरोचनः |
विद्याधरो विशुद्धात्मा वेदांगो विबुधप्रियः || 103 ||

वचस्करो व्यापकश्च विज्ञानी विनयान्वितः |
विद्वत्तमो विरोधिघ्नो वीरो विगतरागवान् || 104 ||

वीतभावो विनीतात्मा वेदगर्भो वसुप्रदः |
विश्वदीप्तिर्विशालाक्षो विजितात्मा विभावनः || 105 ||

वेदवेद्यो विधेयात्मा वीतदोषश्च वेदवित् |
विश्वकर्मा वीतभयो वागीशो वासवार्चितः || 106 ||

वीरध्वंसो विश्वमूर्तिर्विश्वरूपो वरासनः |
विशाखो विमलो वाग्मी विद्वान्वेदधरो वटुः || 107 ||

वीरचूडामणिर्वीरो विद्येशो विबुधाश्रयः |
विजयी विनयी वेत्ता वरीयान्विरजा वसुः || 108 ||

वीरघ्नो विज्वरो वेद्यो वेगवान्वीर्यवान्वशी |
वरशीलो वरगुणो विशोको वज्रधारकः || 109 ||

शरजन्मा शक्तिधरः शत्रुघ्नः शिखिवाहनः |
श्रीमान् शिष्टः शुचिः शुद्धः शाश्वतः श्रुतिसागरः || 110 ||

शरण्यः शुभदः शर्म शिष्टेष्टः शुभलक्षणः |
शांतः शूलधरः श्रेष्ठः शुद्धात्मा शंकरः शिवः || 111 ||

शितिकंठात्मजः शूरः शांतिदः शोकनाशनः |
षाण्मातुरः षण्मुखश्च षड्गुणैश्वर्यसंयुतः || 112 ||

षट्चक्रस्थः षडूर्मिघ्नः षडंगश्रुतिपारगः |
षड्भावरहितः षट्कः षट्छास्त्रस्मृतिपारगः || 113 ||

षड्वर्गदाता षड्ग्रीवः षडरिघ्नः षडाश्रयः |
षट्किरीटधरः श्रीमान् षडाधारश्च षट्क्रमः || 114 ||

षट्कोणमध्यनिलयः षंडत्वपरिहारकः |
सेनानीः सुभगः स्कंदः सुरानंदः सतां गतिः || 115 ||

सुब्रह्मण्यः सुराध्यक्षः सर्वज्ञः सर्वदः सुखी |
सुलभः सिद्धिदः सौम्यः सिद्धेशः सिद्धिसाधनः || 116 ||

सिद्धार्थः सिद्धसंकल्पः सिद्धसाधुः सुरेश्वरः |
सुभुजः सर्वदृक्साक्षी सुप्रसादः सनातनः || 117 ||

सुधापतिः स्वयंज्योतिः स्वयंभूः सर्वतोमुखः |
समर्थः सत्कृतिः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सुहृत् || 118 ||

सुप्रसन्नः सुरश्रेष्ठः सुशीलः सत्यसाधकः |
संभाव्यः सुमनाः सेव्यः सकलागमपारगः || 119 ||

सुव्यक्तः सच्चिदानंदः सुवीरः सुजनाश्रयः |
सर्वलक्षणसंपन्नः सत्यधर्मपरायणः || 120 ||

सर्वदेवमयः सत्यः सदा मृष्टान्नदायकः |
सुधापी सुमतिः सत्यः सर्वविघ्नविनाशनः || 121 ||

सर्वदुःखप्रशमनः सुकुमारः सुलोचनः |
सुग्रीवः सुधृतिः सारः सुराराध्यः सुविक्रमः || 122 ||

सुरारिघ्नः स्वर्णवर्णः सर्पराजः सदा शुचिः |
सप्तार्चिर्भूः सुरवरः सर्वायुधविशारदः || 123 ||

हस्तिचर्मांबरसुतो हस्तिवाहनसेवितः |
हस्तचित्रायुधधरो हृताघो हसिताननः || 124 ||

हेमभूषो हरिद्वर्णो हृष्टिदो हृष्टिवर्धनः |
हेमाद्रिभिद्धंसरूपो हुंकारहतकिल्बिषः || 125 ||

हिमाद्रिजातातनुजो हरिकेशो हिरण्मयः |
ह्रद्यो हृष्टो हरिसखो हंसो हंसगतिर्हविः || 126 ||

हिरण्यवर्णो हितकृद्धर्षदो हेमभूषणः |
हरप्रियो हितकरो हतपापो हरोद्भवः || 127 ||

क्षेमदः क्षेमकृत्क्षेम्यः क्षेत्रज्ञः क्षामवर्जितः |
क्षेत्रपालः क्षमाधारः क्षेमक्षेत्रः क्षमाकरः || 128 ||

क्षुद्रघ्नः क्षांतिदः क्षेमः क्षितिभूषः क्षमाश्रयः |
क्षालिताघः क्षितिधरः क्षीणसंरक्षणक्षमः || 129 ||

क्षणभंगुरसन्नद्धघनशोभिकपर्दकः |
क्षितिभृन्नाथतनयामुखपंकजभास्करः || 130 ||

क्षताहितः क्षरः क्षंता क्षतदोषः क्षमानिधिः |
क्षपिताखिलसंतापः क्षपानाथसमाननः || 131 ||

उत्तर न्यासः |
करन्यासः –
ॐ शं ओंकारस्वरूपाय ओजोधराय ओजस्विने सुहृदयाय हृष्टचित्तात्मने भास्वररूपाय अंगुष्ठाभ्यां नमः |
ॐ रं षट्कोणमध्यनिलयाय षट्किरीटधराय श्रीमते षडाधाराय तर्जनीभ्यां नमः |
ॐ वं षण्मुखाय शरजन्मने शुभलक्षणाय शिखिवाहनाय मध्यमाभ्यां नमः |
ॐ णं कृशानुसंभवाय कवचिने कुक्कुटध्वजाय अनामिकाभ्यां नमः |
ॐ भं कंदर्पकोटिदीप्यमानाय द्विषड्बाहवे द्वादशाक्षाय कनिष्ठिकाभ्यां नमः |
ॐ वं खेटधराय खड्गिने शक्तिहस्ताय करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः |

हृदयादिन्यासः –
ॐ शं ओंकारस्वरूपाय ओजोधराय ओजस्विने सुहृदयाय हृष्टचित्तात्मने भास्वररूपाय हृदयाय नमः |
ॐ रं षट्कोणमध्यनिलयाय षट्किरीटधराय श्रीमते षडाधाराय शिरसे स्वाहा |
ॐ वं षण्मुखाय शरजन्मने शुभलक्षणाय शिखिवाहनाय शिखायै वषट् |
ॐ णं कृशानुसंभवाय कवचिने कुक्कुटध्वजाय कवचाय हुं |
ॐ भं कंदर्पकोटिदीप्यमानाय द्विषड्बाहवे द्वादशाक्षाय नेत्रत्रयाय वौषट् |स्तोत्रं

ध्यानं |
शांतं पद्मासनस्थं शशिधरमुकुटं पंचवक्त्रं त्रिनेत्रं
शूलं वज्रं च खड्गं परशुमभयदं दक्षभागे वहंतं |
नागं पाशं च घंटां प्रळयहुतवहं सांकुशं वामभागे
नानालंकारयुक्तं स्फटिकमणिनिभं पार्वतीशं नमामि ||

स्तोत्रं |
ॐ स्थिरः स्थाणुः प्रभुर्भीमः प्रवरो वरदो वरः |
सर्वात्मा सर्वविख्यातः सर्वः सर्वकरो भवः || 1 ||

जटी चर्मी शिखंडी च सर्वांगः सर्वभावनः |
हरश्च हरिणाक्षश्च सर्वभूतहरः प्रभुः || 2 ||

प्रवृत्तिश्च निवृत्तिश्च नियतः शाश्वतो ध्रुवः |
श्मशानवासी भगवान् खचरो गोचरोऽर्दनः || 3 ||

अभिवाद्यो महाकर्मा तपस्वी भूतभावनः |
उन्मत्तवेषप्रच्छन्नः सर्वलोकप्रजापतिः || 4 ||

महारूपो महाकायो वृषरूपो महायशाः |
महात्मा सर्वभूतात्मा विश्वरूपो महाहनुः || 5 ||

लोकपालोऽंतर्हितात्मा प्रसादो हयगर्दभिः |
पवित्रं च महांश्चैव नियमो नियमाश्रितः || 6 ||

सर्वकर्मा स्वयंभूत आदिरादिकरो निधिः |
सहस्राक्षो विशालाक्षः सोमो नक्षत्रसाधकः || 7 ||

चंद्रः सूर्यः शनिः केतुर्ग्रहो ग्रहपतिर्वरः |
अत्रिरत्र्या नमस्कर्ता मृगबाणार्पणोऽनघः || 8 || [आद्यंतलयकर्ता च]

महातपा घोरतपा अदीनो दीनसाधकः |
संवत्सरकरो मंत्रः प्रमाणं परमं तपः || 9 ||

योगी योज्यो महाबीजो महारेता महाबलः |
सुवर्णरेताः सर्वज्ञः सुबीजो बीजवाहनः || 10 ||

दशबाहुस्त्वनिमिषो नीलकंठ उमापतिः |
विश्वरूपः स्वयं श्रेष्ठो बलवीरो बलो गणः || 11 ||

गणकर्ता गणपतिर्दिग्वासाः काम एव च |
मंत्रवित्परमो मंत्रः सर्वभावकरो हरः || 12 ||

कमंडलुधरो धन्वी बाणहस्तः कपालवान् |
अशनी शतघ्नी खड्गी पट्टिशी चायुधी महान् || 13 ||

स्रुवहस्तः सुरूपश्च तेजस्तेजस्करो निधिः |
उष्णीषी च सुवक्त्रश्च उदग्रो विनतस्तथा || 14 ||

दीर्घश्च हरिकेशश्च सुतीर्थः कृष्ण एव च |
सृगालरूपः सिद्धार्थो मुंडः सर्वशुभंकरः || 15 ||

अजश्च बहुरूपश्च गंधधारी कपर्द्यपि |
ऊर्ध्वरेता ऊर्ध्वलिंग ऊर्ध्वशायी नभःस्थलः || 16 ||

त्रिजटी चीरवासाश्च रुद्रः सेनापतिर्विभुः |
अहश्चरो नक्तंचरस्तिग्ममन्युः सुवर्चसः || 17 ||

गजहा दैत्यहा कालो लोकधाता गुणाकरः |
सिंहशार्दूलरूपश्च आर्द्रचर्मांबरावृतः || 18 ||

कालयोगी महानादः सर्वकामश्चतुष्पथः |
निशाचरः प्रेतचारी भूतचारी महेश्वरः || 19 ||

बहुभूतो बहुधरः स्वर्भानुरमितो गतिः |
नृत्यप्रियो नित्यनर्तो नर्तकः सर्वलालसः || 20 ||

घोरो महातपाः पाशो नित्यो गिरिरुहो नभः |
सहस्रहस्तो विजयो व्यवसायो ह्यतंद्रितः || 21 ||

अधर्षणो धर्षणात्मा यज्ञहा कामनाशकः | [मर्ष]
दक्षयागापहारी च सुसहो मध्यमस्तथा || 22 ||

तेजोपहारी बलहा मुदितोऽर्थोऽजितोऽवरः |
गंभीरघोषो गंभीरो गंभीरबलवाहनः || 23 ||

न्यग्रोधरूपो न्यग्रोधो वृक्षकर्णस्थितिर्विभुः |
सुतीक्ष्णदशनश्चैव महाकायो महाननः || 24 ||

विष्वक्सेनो हरिर्यज्ञः संयुगापीडवाहनः |
तीक्ष्णतापश्च हर्यश्वः सहायः कर्मकालवित् || 25 ||

विष्णुप्रसादितो यज्ञः समुद्रो बडबामुखः |
हुताशनसहायश्च प्रशांतात्मा हुताशनः || 26 ||

उग्रतेजा महातेजा जन्यो विजयकालवित् |
ज्योतिषामयनं सिद्धिः सर्वविग्रह एव च || 27 ||

शिखी मुंडी जटी ज्वाली मूर्तिजो मूर्धगो बली |
वेणवी पणवी ताली खली कालकटंकटः || 28 ||

नक्षत्रविग्रहमतिर्गुणबुद्धिर्लयोऽगमः |
प्रजापतिर्विश्वबाहुर्विभागः सर्वगोऽमुखः || 29 ||

विमोचनः सुसरणो हिरण्यकवचोद्भवः |
मेढ्रजो बलचारी च महीचारी स्रुतस्तथा || 30 || [मेघजो]

सर्वतूर्यनिनादी च सर्वातोद्यपरिग्रहः |
व्यालरूपो गुहावासी गुहो माली तरंगवित् || 31 ||

त्रिदशस्त्रिकालधृक्कर्मसर्वबंधविमोचनः |
बंधनस्त्वसुरेंद्राणां युधिशत्रुविनाशनः || 32 ||

सांख्यप्रसादो दुर्वासाः सर्वसाधुनिषेवितः |
प्रस्कंदनो विभागज्ञो अतुल्यो यज्ञभागवित् || 33 ||

सर्ववासः सर्वचारी दुर्वासा वासवोऽमरः |
हैमो हेमकरोऽयज्ञः सर्वधारी धरोत्तमः || 34 || [यज्ञः]

लोहिताक्षो महाक्षश्च विजयाक्षो विशारदः |
संग्रहो निग्रहः कर्ता सर्पचीरनिवासनः || 35 ||

मुख्योऽमुख्यश्च देहश्च काहलिः सर्वकामदः |
सर्वकालप्रसादश्च सुबलो बलरूपधृत् || 36 ||

सर्वकामवरश्चैव सर्वदः सर्वतोमुखः |
आकाशनिर्विरूपश्च निपाती ह्यवशः खगः || 37 ||

रौद्ररूपोऽंशुरादित्यो बहुरश्मिः सुवर्चसी |
वसुवेगो महावेगो मनोवेगो निशाचरः || 38 ||

सर्ववासी श्रियावासी उपदेशकरोऽकरः |
मुनिरात्मनिरालोकः संभग्नश्च सहस्रदः || 39 ||

पक्षी च पक्षरूपश्च अतिदीप्तो विशां पतिः |
उन्मादो मदनः कामो ह्यश्वत्थोऽर्थकरो यशः || 40 ||

वामदेवश्च वामश्च प्राग्दक्षिणश्च वामनः |
सिद्धयोगी महर्षिश्च सिद्धार्थः सिद्धसाधकः || 41 ||

भिक्षुश्च भिक्षुरूपश्च विपणो मृदुरव्ययः |
महासेनो विशाखश्च षष्टिभागो गवां पतिः || 42 ||

वज्रहस्तश्च विष्कंभी चमूस्तंभन एव च |
वृत्तावृत्तकरस्तालो मधुर्मधुकलोचनः || 43 ||

वाचस्पत्यो वाजसनो नित्यमाश्रमपूजितः | [नित्यमाश्रितपूजितः]
ब्रह्मचारी लोकचारी सर्वचारी विचारवित् || 44 ||

ईशान ईश्वरः कालो निशाचारी पिनाकभृत् |
निमित्तस्थो निमित्तं च नंदिर्नंदिकरो हरिः || 45 ||

नंदीश्वरश्च नंदी च नंदनो नंदिवर्धनः |
भगहारी निहंता च कालो ब्रह्मा पितामहः || 46 ||

चतुर्मुखो महालिंगश्चारुलिंगस्तथैव च |
लिंगाध्यक्षः सुराध्यक्षो योगाध्यक्षो युगावहः || 47 ||

बीजाध्यक्षो बीजकर्ता अध्यात्मानुगतो बलः |
इतिहासः सकल्पश्च गौतमोऽथ निशाकरः || 48 ||

दंभो ह्यदंभो वैदंभो वश्यो वशकरः कलिः |
लोककर्ता पशुपतिर्महाकर्ता ह्यनौषधः || 49 ||

अक्षरं परमं ब्रह्म बलवच्छक्र एव च |
नीतिर्ह्यनीतिः शुद्धात्मा शुद्धो मान्यो गतागतः || 50 ||

बहुप्रसादः सुस्वप्नो दर्पणोऽथ त्वमित्रजित् |
वेदकारो मंत्रकारो विद्वान् समरमर्दनः || 51 ||

महामेघनिवासी च महाघोरो वशीकरः |
अग्निज्वालो महाज्वालो अतिधूम्रो हुतो हविः || 52 ||

वृषणः शंकरो नित्यवर्चस्वी धूमकेतनः |
नीलस्तथांगलुब्धश्च शोभनो निरवग्रहः || 53 ||

स्वस्तिदः स्वस्तिभावश्च भागी भागकरो लघुः |
उत्संगश्च महांगश्च महागर्भपरायणः || 54 ||

कृष्णवर्णः सुवर्णश्च इंद्रियं सर्वदेहिनां |
महापादो महाहस्तो महाकायो महायशाः || 55 ||

महामूर्धा महामात्रो महानेत्रो निशालयः |
महांतको महाकर्णो महोष्ठश्च महाहनुः || 56 ||

महानासो महाकंबुर्महाग्रीवः श्मशानभाक् |
महावक्षा महोरस्को ह्यंतरात्मा मृगालयः || 57 ||

लंबनो लंबितोष्ठश्च महामायः पयोनिधिः |
महादंतो महादंष्ट्रो महाजिह्वो महामुखः || 58 ||

महानखो महारोमा महाकेशो महाजटः |
प्रसन्नश्च प्रसादश्च प्रत्ययो गिरिसाधनः || 59 ||

स्नेहनोऽस्नेहनश्चैव अजितश्च महामुनिः |
वृक्षाकारो वृक्षकेतुरनलो वायुवाहनः || 60 ||

गंडली मेरुधामा च देवाधिपतिरेव च |
अथर्वशीर्षः सामास्य ऋक्सहस्रामितेक्षणः || 61 ||

यजुः पादभुजो गुह्यः प्रकाशो जंगमस्तथा |
अमोघार्थः प्रसादश्च अभिगम्यः सुदर्शनः || 62 ||

उपकारः प्रियः सर्वः कनकः कांचनच्छविः |
नाभिर्नंदिकरो भावः पुष्करस्थपतिः स्थिरः || 63 ||

द्वादशस्त्रासनश्चाद्यो यज्ञो यज्ञसमाहितः |
नक्तं कलिश्च कालश्च मकरः कालपूजितः || 64 ||

सगणो गणकारश्च भूतवाहनसारथिः |
भस्मशयो भस्मगोप्ता भस्मभूतस्तरुर्गणः || 65 ||

लोकपालस्तथाऽलोको महात्मा सर्वपूजितः |
शुक्लस्त्रिशुक्लः संपन्नः शुचिर्भूतनिषेवितः || 66 ||

आश्रमस्थः क्रियावस्थो विश्वकर्ममतिर्वरः |
विशालशाखस्ताम्रोष्ठो ह्यंबुजालः सुनिश्चलः || 67 ||

कपिलः कपिशः शुक्ल आयुश्चैव परोऽपरः |
गंधर्वो ह्यदितिस्तार्क्ष्यः सुविज्ञेयः सुशारदः || 68 ||

परश्वधायुधो देवो ह्यनुकारी सुबांधवः |
तुंबवीणो महाक्रोध ऊर्ध्वरेता जलेशयः || 69 ||

उग्रो वंशकरो वंशो वंशनादो ह्यनिंदितः |
सर्वांगरूपो मायावी सुहृदो ह्यनिलोऽनलः || 70 ||

बंधनो बंधकर्ता च सुबंधनविमोचनः |
स यज्ञारिः स कामारिर्महादंष्ट्रो महायुधः || 71 ||

बहुधा निंदितः शर्वः शंकरः शंकरोऽधनः |
अमरेशो महादेवो विश्वदेवः सुरारिहा || 72 ||

अहिर्बुध्न्योऽनिलाभश्च चेकितानो हविस्तथा | [हरि]
अजैकपाच्च कापाली त्रिशंकुरजितः शिवः || 73 ||

धन्वंतरिर्धूमकेतुः स्कंदो वैश्रवणस्तथा |
धाता शक्रश्च विष्णुश्च मित्रस्त्वष्टा ध्रुवो धरः || 74 ||

प्रभावः सर्वगो वायुरर्यमा सविता रविः |
उषंगुश्च विधाता च मांधाता भूतभावनः || 75 ||

विभुर्वर्णविभावी च सर्वकामगुणावहः |
पद्मनाभो महागर्भश्चंद्रवक्त्रोऽनिलोऽनलः || 76 ||

बलवांश्चोपशांतश्च पुराणः पुण्यचंचुरी |
कुरुकर्ता कुरुवासी कुरुभूतो गुणौषधः || 77 ||

सर्वाशयो दर्भचारी सर्वेषां प्राणिनां पतिः |
देवदेवः सुखासक्तः सदसत्सर्वरत्नवित् || 78 ||

कैलासगिरिवासी च हिमवद्गिरिसंश्रयः |
कूलहारी कूलकर्ता बहुविद्यो बहुप्रदः || 79 ||

वणिजो वर्धकी वृक्षो वकुलश्चंदनश्छदः |
सारग्रीवो महाजत्रुरलोलश्च महौषधः || 80 ||

सिद्धार्थकारी सिद्धार्थश्छंदोव्याकरणोत्तरः |
सिंहनादः सिंहदंष्ट्रः सिंहगः सिंहवाहनः || 81 ||

प्रभावात्मा जगत्कालस्थालो लोकहितस्तरुः |
सारंगो नवचक्रांगः केतुमाली सभावनः || 82 ||

भूतालयो भूतपतिरहोरात्रमनिंदितः || 83 ||

वाहिता सर्वभूतानां निलयश्च विभुर्भवः |
अमोघः संयतो ह्यश्वो भोजनः प्राणधारणः || 84 ||

धृतिमान् मतिमान् दक्षः सत्कृतश्च युगाधिपः |
गोपालिर्गोपतिर्ग्रामो गोचर्मवसनो हरिः || 85 ||

हिरण्यबाहुश्च तथा गुहापालः प्रवेशिनां |
प्रकृष्टारिर्महाहर्षो जितकामो जितेंद्रियः || 86 ||

गांधारश्च सुवासश्च तपःसक्तो रतिर्नरः |
महागीतो महानृत्यो ह्यप्सरोगणसेवितः || 87 ||

महाकेतुर्महाधातुर्नैकसानुचरश्चलः |
आवेदनीय आदेशः सर्वगंधसुखावहः || 88 ||

तोरणस्तारणो वातः परिधी पतिखेचरः |
संयोगो वर्धनो वृद्धो अतिवृद्धो गुणाधिकः || 89 ||

नित्य आत्मसहायश्च देवासुरपतिः पतिः |
युक्तश्च युक्तबाहुश्च देवो दिविसुपर्वणः || 90 ||

आषाढश्च सुषाढश्च ध्रुवोऽथ हरिणो हरः |
वपुरावर्तमानेभ्यो वसुश्रेष्ठो महापथः || 91 ||

शिरोहारी विमर्शश्च सर्वलक्षणलक्षितः |
अक्षश्च रथयोगी च सर्वयोगी महाबलः || 92 ||

समाम्नायोऽसमाम्नायस्तीर्थदेवो महारथः |
निर्जीवो जीवनो मंत्रः शुभाक्षो बहुकर्कशः || 93 ||

रत्नप्रभूतो रक्तांगो महार्णवनिपानवित् | [रत्नांगो]
मूलं विशालो ह्यमृतो व्यक्ताव्यक्तस्तपोनिधिः || 94 ||

आरोहणोऽधिरोहश्च शीलधारी महायशाः |
सेनाकल्पो महाकल्पो योगो युगकरो हरिः || 95 || [योगकरो]

युगरूपो महारूपो महानागहनो वधः |
न्यायनिर्वपणः पादः पंडितो ह्यचलोपमः || 96 ||

बहुमालो महामालः शशी हरसुलोचनः |
विस्तारो लवणः कूपस्त्रियुगः सफलोदयः || 97 ||

त्रिलोचनो विषण्णांगो मणिविद्धो जटाधरः |
बिंदुर्विसर्गः सुमुखः शरः सर्वायुधः सहः || 98 ||

निवेदनः सुखाजातः सुगंधारो महाधनुः |
गंधपाली च भगवानुत्थानः सर्वकर्मणां || 99 ||

मंथानो बहुलो वायुः सकलः सर्वलोचनः |
तलस्तालः करस्थाली ऊर्ध्वसंहननो महान् || 100 ||

छत्रं सुच्छत्रो विख्यातो लोकः सर्वाश्रयः क्रमः |
मुंडो विरूपो विकृतो दंडी कुंडी विकुर्वणः || 101 ||

हर्यक्षः ककुभो वज्री शतजिह्वः सहस्रपात् |
सहस्रमूर्धा देवेंद्रः सर्वदेवमयो गुरुः || 102 ||

सहस्रबाहुः सर्वांगः शरण्यः सर्वलोककृत् |
पवित्रं त्रिककुन्मंत्रः कनिष्ठः कृष्णपिंगळः || 103 ||

ब्रह्मदंडविनिर्माता शतघ्नीपाशशक्तिमान् |
पद्मगर्भो महागर्भो ब्रह्मगर्भो जलोद्भवः || 104 ||

गभस्तिर्ब्रह्मकृद्ब्रह्मी ब्रह्मविद्ब्राह्मणो गतिः |
अनंतरूपो नैकात्मा तिग्मतेजाः स्वयंभुवः || 105 ||

ऊर्ध्वगात्मा पशुपतिर्वातरंहा मनोजवः |
चंदनी पद्मनालाग्रः सुरभ्युत्तरणो नरः || 106 ||

कर्णिकारमहास्रग्वी नीलमौळिः पिनाकधृत् |
उमापतिरुमाकांतो जाह्नवीधृदुमाधवः || 107 ||

वरो वराहो वरदो वरेण्यः सुमहास्वनः |
महाप्रसादो दमनः शत्रुहा श्वेतपिंगळः || 108 ||

पीतात्मा परमात्मा च प्रयतात्मा प्रधानधृत् | [प्रीतात्मा]
सर्वपार्श्वमुखस्त्र्यक्षो धर्मसाधारणो वरः || 109 ||

चराचरात्मा सूक्ष्मात्मा अमृतो गोवृषेश्वरः |
साध्यर्षिर्वसुरादित्यो विवस्वान्सवितामृतः || 110 ||

व्यासः सर्गः सुसंक्षेपो विस्तरः पर्ययो नरः |
ऋतुः संवत्सरो मासः पक्षः संख्यासमापनः || 111 ||

कळा काष्ठा लवा मात्रा मुहूर्ताहः क्षपाः क्षणाः |
विश्वक्षेत्रं प्रजाबीजं लिंगमाद्यस्तु निर्गमः || 112 ||

सदसद्व्यक्तमव्यक्तं पिता माता पितामहः |
स्वर्गद्वारं प्रजाद्वारं मोक्षद्वारं त्रिविष्टपं || 113 ||

निर्वाणं ह्लादनश्चैव ब्रह्मलोकः परा गतिः |
देवासुरविनिर्माता देवासुरपरायणः || 114 ||

देवासुरगुरुर्देवो देवासुरनमस्कृतः |
देवासुरमहामात्रो देवासुरगणाश्रयः || 115 ||

देवासुरगणाध्यक्षो देवासुरगणाग्रणीः |
देवातिदेवो देवर्षिर्देवासुरवरप्रदः || 116 || [देवादि]

देवासुरेश्वरो विश्वो देवासुरमहेश्वरः |
सर्वदेवमयोऽचिंत्यो देवतात्माऽऽत्मसंभवः || 117 ||

उद्भित्त्रिविक्रमो वैद्यो विरजो नीरजोऽमरः |
ईड्यो हस्तीश्वरो व्याघ्रो देवसिंहो नरर्षभः || 118 ||

विबुधोऽग्रवरः सूक्ष्मः सर्वदेवस्तपोमयः |
सुयुक्तः शोभनो वज्री प्रासानां प्रभवोऽव्ययः || 119 ||

गुहः कांतो निजः सर्गः पवित्रं सर्वपावनः |
शृंगी शृंगप्रियो बभ्रू राजराजो निरामयः || 120 ||

अभिरामः सुरगणो विरामः सर्वसाधनः |
ललाटाक्षो विश्वदेवो हरिणो ब्रह्मवर्चसः || 121 ||

स्थावराणां पतिश्चैव नियमेंद्रियवर्धनः |
सिद्धार्थः सिद्धभूतार्थोऽचिंत्यः सत्यव्रतः शुचिः || 122 ||

व्रताधिपः परं ब्रह्म भक्तानां परमा गतिः | [भक्तानुग्रहकारकः]
विमुक्तो मुक्ततेजाश्च श्रीमान् श्रीवर्धनो जगत् || 123 ||
ॐ वं खेटधराय खड्गिने शक्तिहस्ताय अस्त्राय फट् |
भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्विमोकः |

फलश्रुति |
इति नाम्नां सहस्राणि षण्मुखस्य च नारद |
यः पठेच्छृणुयाद्वापि भक्तियुक्तेन चेतसा || 1 ||

स सद्यो मुच्यते पापैर्मनोवाक्कायसंभवैः |
आयुर्वृद्धिकरं पुंसां स्थैर्यवीर्यविवर्धनं || 2 ||

वाक्येनैकेन वक्ष्यामि वांछितार्थं प्रयच्छति |
तस्मात्सर्वात्मना ब्रह्मन्नियमेन जपेत्सुधीः || 3 ||

इति स्कंदपुराणे ईश्वरप्रोक्ते ब्रह्मनारदसंवादे श्री सुब्रह्मण्य सहस्रनाम स्तोत्रं |